

Valtuustoaloite koskien kunnanhallituksen lapsi- ja perheneuvoston perustamispäätöksen uudelleen käsittelemisestä

61/00.00.01/2022

Valtuusto 02.05.2022 § 19

Ryhmä 6 teki seuraavan valtuustoaloitteen:

"Ryhmä 6 tekee valtuustoaloitteen, kunnanhallituksen Lapsi- ja perheneuvoston perustamispäätöksen uudelleen käsittelemisestä. Pyydämme selkeyttämään päätöstä; rahoituksen, raportoinnin, toiminnan, sääntöjen ja toimintamuodon osalta. Kohdat ovat käsitelty päätöksessä hyvin epämääräisesti, jättäen toiminnalle erittäin paljon epäkohtia ja ristiriitoja sekä haasteita päätöksen täytäntöönpanossa.

Oheisena 25.4.2022 kunnanhallituksen päätös:

Kunnanhallitus päätti äänin 2-5 perustaa lapsi- ja perheneuvoston. Nuoriso- ja liikuntasihteeri valtuutetaan ensimmäiseen tapaamiseen lapsi- ja perheneuvoston koolle kutsujaksi. Ensimmäisessä tapaamisessa päätetään lapsi- ja perheneuvoston puheenjohtaja, sihteeri ja kokoonpano. Lapsi- ja perheneuvosto ei ole lakisääteinen neuvosto, joten sen toiminta perustuu vapaaehtoisuuteen. Kokouskulujen kattamiseksi varataan määrärahaa 500 € vuodelle 2022. Määräraha katetaan vuoden 2021 ylijäämästä. Lapsi- ja perheneuvosto toimittaa kokoontumisistaan muistiot kunnanhallitukselle/valtuustolle tiedoksi.

Valtuustoaloitteen perustelut:

Kunnan hallintosääntö ja kuntalaki määrittävät kunnan toiminnan. Vaikka kunnanhallituksen päätöksessä on perusteltu, että toiminta perustuu vapaaehtoisuuteen, on mielestämme hyvin ristiriitaista, että kunnassa voi toimia kunnan nimissä toiminta, jolle kunta ei ole hyväksynyt sääntöjä ja toimintatapoja, vaan että nämä voi vapaasti määrittää tai olla määrittämättä, kuka tahansa ulkopuolinen taho. Säännöissä ja toimintatavoissa on määriteltävä, kenellä on toimivalta, vastuu ja velvoite toiminnasta? Kuka valmistelee mahdolliset tulevat esitykset?

Päätöksessä kunnanhallitus linjaa että lapsi- ja perheneuvoston toimintaa raportoidaan kunnanhallitukselle ja valtuustolle, ei siis sivistystoimelle, joka kuitenkin vastaa kuntamme lapsi- ja perhetoiminnasta, ja jonka alaisuudessa asiantuntija viranhaltijat toimivat.

Kunnanhallitus on valtuuttanut vapaa-aikatoimen koollekutsujaksi, vaikkakin lähin asiantuntijuus on varhaiskasvatuksessa. Myös rahoitus tulee miettiä uudelleen, ei varmaankaan ole järkevää lähteä avaamaan vuoden 2021 tilinpäätöstä, ja ottamaan määrärahaa ylijäämästä. Mikäli toiminnolle kohdennetaan määräraha, on tähän ensin määriteltävä säännöt ja toimintatapa, mitä kuluja tulee ja minkä toimielimen alaisuudessa toiminta tulee olemaan sekä kuka hyväksyy kustannukset?

On harhaanjohtavaa väittää, että lapsien- ja perheiden etua ei kunnassamme huomioida ja kuulla tarpeeksi. Kunnassamme lasten- ja perheiden kanssa toimii iso joukko sivistystoimen ammattilaisia, joiden laaja-alainen osaaminen on pitkäjänteistä, lapsen ja perheen etujen huomioon ottavaa toimintaa päivittäin. He myös hallitsevat kuntalain, vaka- ja koulutoimen lait ja asetukset, lastensuojelulait, oppilashuoltolait, jotka määrittävät lapsen edut. Perheet, kunta, terveys- ja sosiaalitoimi, perheentalo sekä lukuisat yhdistyksen toimivat kunnassamme yhteistyössä hyvin vahvasti perheiden etua huomioiden Pienen kunnan etuna on myös joustavuus, perheet voivat hyvin matalalla kynnyksellä lähestyä viranhaltioita ja myös luottamushenkilöitä lasten- ja perheiden asioiden eteenpäin viemisessä. Joten on hyvä suunnitella tarkasti, minkälaisena toimintana Lasten ja perheiden kuuleminen tulee kunnassamme järjestää, päällekkäiset ja ristiriitaiset toiminnot eivät aja kenenkään etua.

Päätös

Valtuusto:

Valtuusto merkitsi valtuustoaloitteen tiedoksi ja lähetti sen kunnanhallituksen käsiteltäväksi.

Kunnanhallitus 05.09.2022 § 170

Valmistelija: vs. kunnansihteeri

Valtuustoaloitteessa pyydetään täsmentämään, mikä on perustettavan lapsi- ja perheneuvoston oikeudellinen luonne, ja kuinka lapsi- ja perheneuvoston toiminta rahoitetaan. Näihin kysymyksiin ei löydy yksiselitteistä vastausta kunnanhallituksen päätöstekstistä. Hyvän hallinnon takaamiseksi ja päätöksen toimeenpanon ohjaamiseksi päätös kannattaa ottaa uudelleen käsittelyyn sen tarkentamiseksi.

Kunnanhallituksen päätöksen kuvaus lapsi- ja perheneuvostosta vastaa pitkälti kylä- ja yhdistysparlamentin toimintatapaa. Kylä- ja yhdistysparlamentti on kylien ja kunnan alueella toimivien järjestöjen välinen yhteistyö- ja kehittämisfoorumi. Päätöksessä kuvataan, että lapsi- ja perheneuvoston toiminta perustuu vapaaehtoisuuteen, ja että neuvostolla on puheenjohtajisto ja kokoonpano. Lapsi- ja perheneuvoston on määrä toimittaa kokoontumisistaan muistiot kunnalle tiedoksi. Kunnan tulee toiminnassaan laillisuusperiaatteen mukaisesti noudattaa tarkoin lakia. Kylä- ja yhdistysparlamentti on yhdistyslain (503/1989) 10 luvun mukainen rekisteröimätön yhdistys. Myös lapsi- ja perheneuvoston toiminta kunnanhallituksen päätöksessä kuvaaman mukaan voitaisiin määritellä tähän tapaan.

Rekisteröimätön yhdistys on Suomen lainsäädännön tunnistama toimintamuoto. Yhdistyslain 58 §:n mukaan rekisteröimätön yhdistys ei voi saada nimiinsä oikeuksia tai tehdä sitoumuksia eikä kantaa tai vastata. Rekisteröimättömän yhdistyksen puolesta tehdystä toimesta aiheutuneesta velvoitteesta vastaavat toimeen osallistuneet tai siitä päättäneet henkilökohtaisesti ja yhteisvastuullisesti. Yhdistyksen muut jäsenet eivät vastaa henkilökohtaisesti sellaisesta velvoitteesta. Rekisteröimättömiin yhdistyksiin on muutoin soveltuvin osin sovellettava, mitä yhdistyslain 1–5, 10, 11, 43, 44, 60 ja 62 §:ssä on säädetty.

Kylä- ja yhdistysparlamentti syntyi alkujaan kuntalaisten aloitteesta. Kuntalaiset ja paikalliset yhdistykset käynnistivät parlamentin toiminnan. Myöhemmissä vaiheissa kylä- ja yhdistysparlamentti pyysi kuntaa nimeämään kokouksiin omat edustajansa ja myöntämään parlamentin toiminnalle avustusta. Kylä- ja yhdistysparlamentille varattu määräraha vuoden 2022 talousarviossa on 3 000 euroa. Koska kylä- ja yhdistysparlamentti ei ole rekisteröity yhdistys, avustusta ei voida maksaa sen tilille. Avustus toteutetaan siten, että hyväksyttävät kulut maksetaan kuittia vastaan.

Kylä- ja yhdistysparlamentti on hyväksynyt toimintaansa koskevat toimintaperiaatteet. Koska kyseessä ei ole kunnan perustama toimielin, toiminnalle ei ole kunnanhallituksen hyväksymiä sääntöjä. Samoin kuin kylä- ja yhdistysparlamentin osalta, lapsi- ja perheneuvosto voi itse määritellä toimintansa ja sitä koskevat säännöt. Kyseessä on tällöin rekisteröimätön yhdistys, ei kunnan toimielin, joten tämä käytäntö on Suomen lainsäädännön mukainen.

Kuntalaki (410/2015) tuntee käsitteinä nuorisovaltuuston, vanhusneuvoston ja vammaisneuvoston. Väärinkäsitysten välttämiseksi, lapsi- ja perheneuvoston sijasta mahdollisesti syntyvä rekisteröimätön yhdistys kannattaa nimetä lapsi- ja perheparlamentiksi.

Päätösesitys

Kunnanjohtaja:

Kunnanhallitus päättää tarkentaa päätöstään 25.04.2022 § 87 seuraavasti: Kunnanhallitus antaa nuoriso- ja liikuntasihteerille tehtäväksi järjestää tilaisuuden, jossa keskustellaan lapsi- ja perheparlamentin perustamisesta Sonkajärvelle. Tilaisuuteen osallistujat voivat päättää rekisteröimättömän yhdistyksen perustamisesta ja valita sille puheenjohtajan, sihteerin ja kokoonpanon.

Kunnanhallitus huomioi perustettavan lapsi- ja perheparlamentin avustamisen talousarvion 2023 valmistelussa. Avustuksen maksatuksen edellytyksenä on, että lapsi- ja perheparlamentti toimittaa muistiot tapaamisistaan sivistyslautakunnalle ja kuitit ostoistaan kunnan asiointipisteeseen.

Päätös

Kunnanhallitus:

Kunnanhallitus yksimielisesti hyväksyi päätösesityksen.
